

VILJANDI LINNA
ETTEVÕTLUSKESKKONNA ANALÜÜS

2023

SISUKORD

1. VILJANDI MAAKONNA ÜLDINE MAJANDUSKESKKOND	3
1.1. Palk, tööjõukulu ja töötatud tunnid	3
1.2. Sisemajanduse koguprodukt.....	4
1.3. Majandussektorite võrdlus	5
2. VILJANDI LINNA ETTEVÕTLUSE ÜLDINFORMATSIOON	6
2.1. Ettevõtted õiguslike vormide alusel	7
2.2. Peamised majandusharud ja tegevusalad.....	7
2.3. Töötajate arv ettevõtetes	8
2.4. Ettevõtlusaktiivsus	9
2.5. Ettevõtted algkapitali suuruse järgi.....	10
2.6. Ettevõtted müügitulu suuruse järgi.....	12
2.7. Tooteid ja teenuseid eksportivad ettevõtted	12
3. KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED.....	13

1. VIJANDI MAAKONNA ÜLDINE MAJANDUSKESKKOND

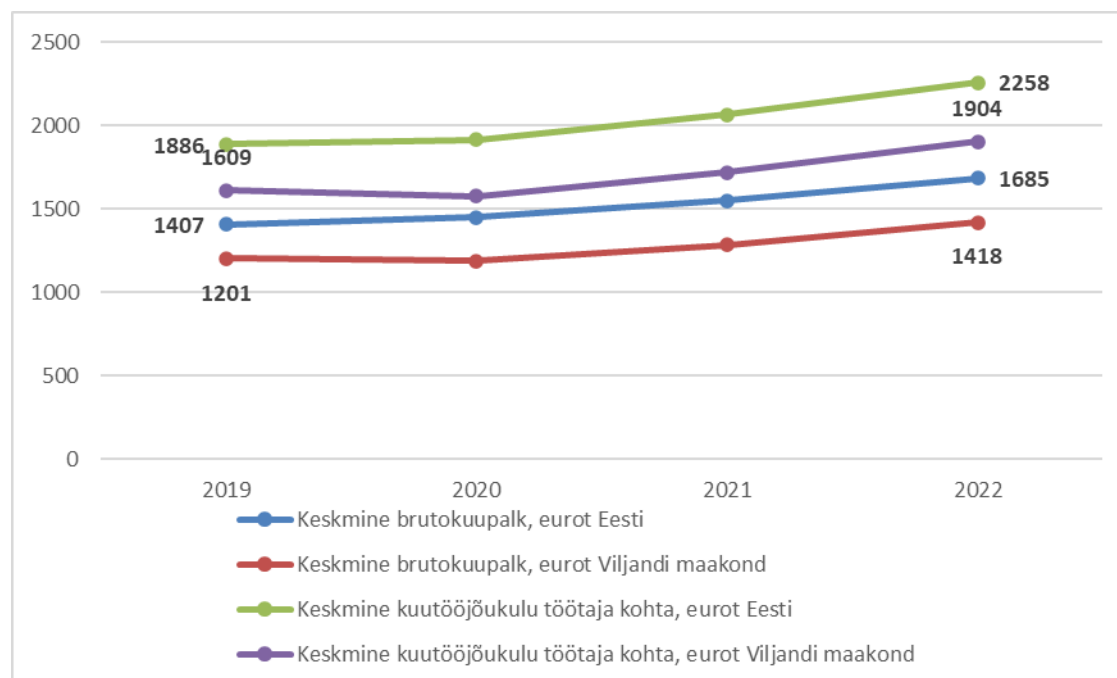
1.1. Palk, tööjõukulu ja töötatud tunnid

2023. aasta II kvartalis oli kogu Eesti keskmine brutokuupalk 1873 eurot ja Viljandimaa keskmine brutokuupalk 1556 eurot, mis on 16,9% Eesti keskmisest madalam (Tabel 1). Keskmise brutokuupalga muutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga oli kogu Eestis 12,4% ja Viljandimaal 11,3%.

		2022 I kvartal	2022 II kvartal	2022 III kvartal	2022 IV kvartal	2023 I kvartal	2023 II kvartal
Keskmine brutokuupalk, eurot	Eesti	1536	1667	1641	1735	1741	1873
	Viljandi maakond	1244	1398	1382	1470	1385	1556
Keskmise brutokuupalga muutus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga, %	Eesti	9,3	12,9	12,2	12,1	13,3	12,4
	Viljandi maakond	7,8	11,7	12,2	10,0	11,3	11,3

Tabel 1. Keskmine brutokuupalk (euro) ja keskmise brutokuupalga muutus võrreldes eelmise aastaga (%) Viljandi maakonnas võrrelduna kogu Eesti keskmise näitajaga 2022 – 2023 II kvartal (Allikas: Statistikaamet).

Võrreldes 2019. aastaga on 2022. aastaks Eestis keskmiselt brutokuupalk kasvanud 278 eurot (19,8%) ja tööjõukulu ühe töötaja kohta 372 eurot (19,7%). Viljandi maakonnas on samal ajavahemikul brutokuupalk kasvanud 217 eurot (18,1%) ja tööjõukulu ühe töötaja kohta 294 eurot (18,3%) (Joonis 1).

Joonis 1. Keskmine brutokuupalk ja kuutööjõukulu töötaja kohta Viljandi maakonnas võrrelduna kogu Eesti keskmiste näitajatega (eurot) aastatel 2019-2022 (Allikas: Statistikaamet).

Töötatud tundide arv näitab aastas täistööajaga ja osalise tööajaga töötajate tegelikult töötatud tunde (sh töö ettevalmistamise, seadmete jooksva remondi, töövahendite puhastamise, töökäskude

ja aruannete täitmise aeg; töökohal oldud, kuid mittetöötatud aeg, näiteks seadmete lühiajalise seiskumise jm aeg; kohvi- ja teepausi aeg) ning ületunde. Kui 2019. aastal töötas Eestis ja Viljandi maakonnas üks töötaja keskmiselt 453 tundi kvartalis, siis 2022. aastal oli erinevus töötatud tundide arvus suurem: Viljandi maakonnas töötas keskmine tööline 446 tundi (-6 tundi), Eestis aga 451 tundi (-2 tundi) (Tabel 2).

		2019	2020	2021	2022
Töötatud tunnid ühe töötaja kohta, tundi	Eesti	453	446	451	451
	Viljandi maakond	452	444	451	446

Tabel 2. Töötatud tunnid ühe töötaja kohta kvartalis Eestis keskmiselt ja Viljandi maakonnas aastatel 2019-2022 (Allikas: Statistikaamet).

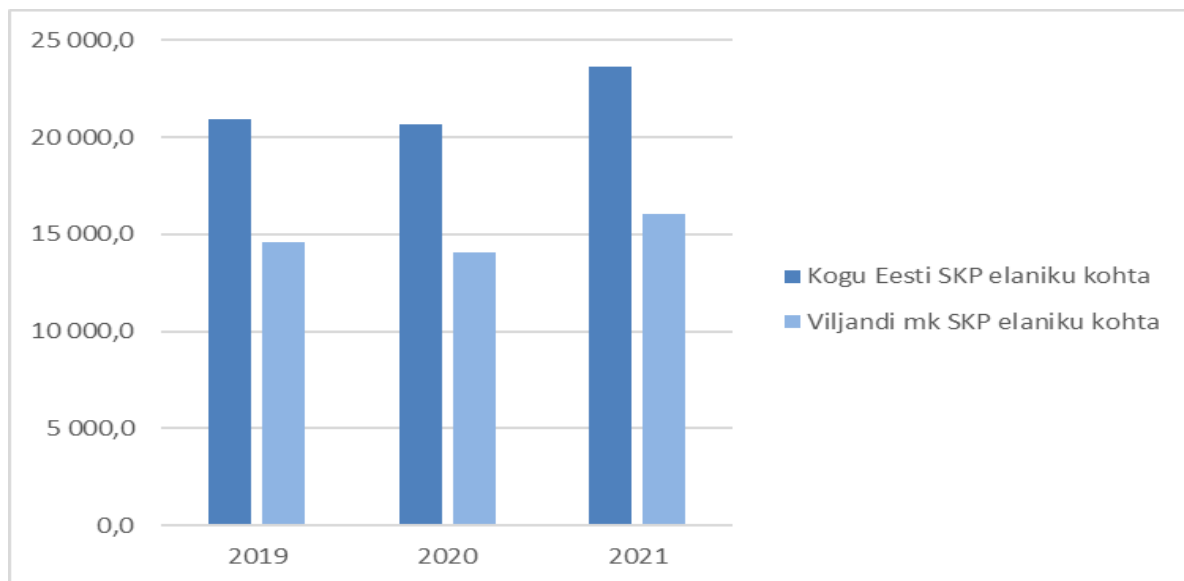
1.2. Sisemajanduse koguprodukt

Oluline näitaja majanduse seisundi kirjeldamisel on sisemajanduse koguprodukt ehk SKP. Eesti SKP jooksevhindades oli 2021. aastaks võrreldes 2019. aastaga kasvanud 3 680 miljoni euro ehk 13,3% võrra (Tabel 3). Viljandi maakonna SKP kasvas samal ajavahemikul 8,4% (56,6 miljoni euro) võrra. Seega Viljandi maakonna SKP kasv jäi 4,9 protsendipunkti väiksemaks kui Eesti keskmine. Aastatel 2019-2021 kasvas Eesti rahvaarv 3991 inimese võrra (0,3%). Viljandi maakonnas rahvaarv samal perioodil kahanes 780 elaniku võrra (-1,7 %).

Kogu Eesti	2019	2020	2021
SKP jooksevhindades, miljonit eurot	27 764,7	27 465,0	31 444,9
Aastakeskmine rahvaarv	1 326 855	1 329 479	1 330 846
SKP elaniku kohta, eurot	20 925,2	20 658,5	23 627,8
Viljandi maakond	2019	2020	2021
SKP jooksevhindades, miljonit eurot	674,75	648,57	731,38
Aastakeskmine rahvaarv	46 327	46 118	45 547
SKP elaniku kohta, eurot	14 565,0	14 063,2	16 057,7
Osatähtsus riigi SKP-s, %	2,4	2,4	2,3
SKP elaniku kohta, % Eesti keskmisest	69,6	68,1	68,0

Tabel 3. Kogu Eesti ja Viljandi maakonna SKP jooksevhindades (miljonit eurot) ning SKP elaniku kohta (eurot) aastatel 2019-2021 (Allikas: Statistikaamet).

Kogu Eesti SKP elaniku kohta kasvas vaadeldaval perioodil 12,9% (2703 eurot), Viljandi maakonna SKP elaniku kohta kasvas samal ajavahemikul 10,2% (1493 eurot) (Tabel 3, Joonis 2).

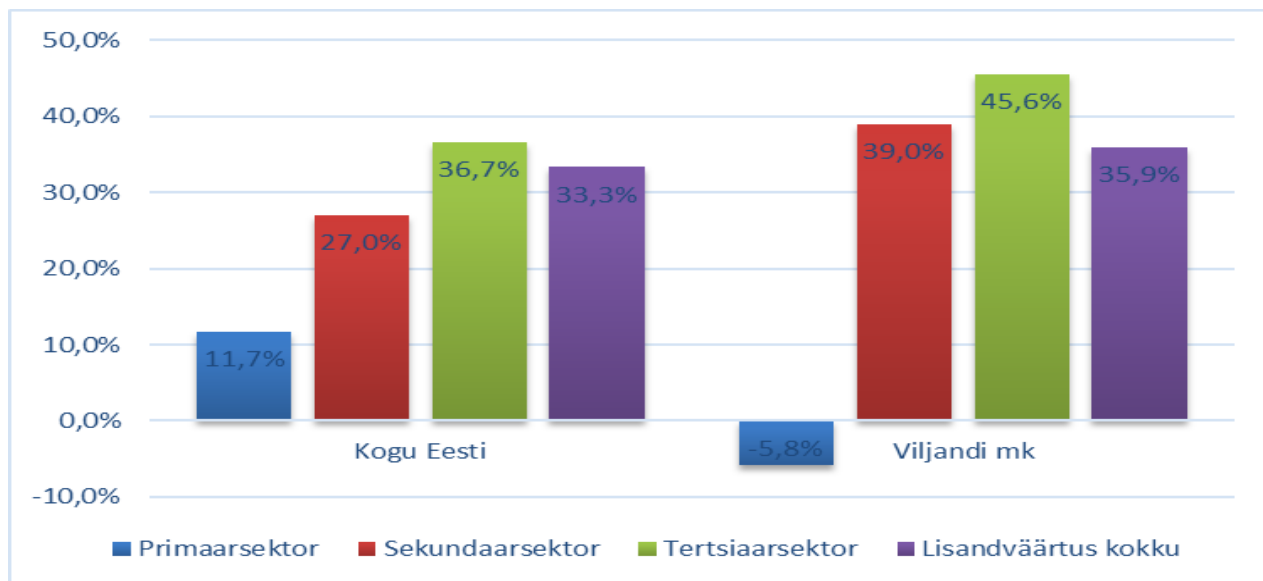
Joonis 2. Kogu Eesti ja Viljandi maakonna SKP elaniku kohta (eurot) perioodil 2019-2021 (Allikas: Statistikaamet).

1.3. Majandussektorite võrdlus

Majandussektorite võrdluses on näha, et enim kasvas aastatel 2017-2021 Eestis tertsiaarsektor ehk teenused 36,7% kasvuga (5277,4 miljonit eurot), sellele järgnes sekundaarsektor (tööstus ja ehitus) 27% (1546 miljonit eurot) ning kõige tagasihoidlikuma kasvuga oli primaarsektor (põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük) 11,7% (66,67 miljonit eurot) (Tabel 4, Joonis 3). Viljandi maakonnas kasvasid tertsiaar- ja sekundaarsektor vastavalt 45,6% (108,7 miljonit eurot) ning 39% (64,66 miljonit eurot, mis on Eesti keskmistest näitajatest kõrgemad (vastavalt 8,9 ja 12 protsendipunkti). Samas primaarsektoris on toimunud vähenemine 5,8% (-3,92 miljonit eurot), mis näitab põllu- ja metsamajanduse valdkonna osatähtsuse langust piirkonnas. Kokku andis Viljandi maakond 2021. aastal 2,33% kogu Eesti SKP-st, mis on 2017. aastaga võrreldes samas suurusjärgus (2,28%).

SKP väärtus jooksevhindades, miljonit eurot		2017	2018	2019	2020	2021
Kogu Eesti	Primaarsektor	568,72	541,83	659,91	563,12	635,39
	Sekundaarsektor	5 719,8	6 230,0	6 371,8	6 256,4	7 265,8
	Tertsiaarsektor	14 387,7	15 786,5	17 088,4	17 296,2	19 665,1
	LISANDVÄÄRTUS KOKKU	20 676,2	22 558,3	24 120,1	24 115,7	27 566,3
	SKP turuhindades	23 833,6	25 932,2	27 764,7	27 465,0	31 444,9
Viljandi mk	Primaarsektor	67,47	51,64	62,56	55,43	63,55
	Sekundaarsektor	165,68	190,07	218,89	202,14	230,34
	Tertsiaarsektor	238,55	258,61	304,73	311,91	347,28
	LISANDVÄÄRTUS KOKKU	471,70	500,33	586,18	569,48	641,17
	SKP turuhindades	543,73	575,16	674,75	648,57	731,38

Tabel 4. SKP väärtus jooksevhindades (miljonit eurot) kogu Eestis ja Viljandi maakonnas majandussektorite järgi aastatel 2017-2021 (Allikas: Statistikaamet).

Joonis 3. SKP muutus (%) kogu Eestis ja Viljandi maakonnas majandussektorite lõikes aastatel 2017-2021 (Allikas: Statistikaamet).

Kui Eestis tervikuna andis primaarsektor 2021. aastal 2,3% SKP-st, siis Viljandi maakonnas on põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi osatähtsus lisandväärtuses endiselt palju suurem (9,9%), samas viie aastaga teinud läbi suure languse (ca 30%) (Tabel 5). Majandussektorite võrdluses teisel kohal on nii Eestis kui ka Viljandi maakonnas sekundaarsektor. Eestis keskmiselt andis 2021. aastal tööstuse ja ehituse valdkond 26,4% kogu lisandväärtusest, Viljandi maakonnas oli sekundaarsektori osakaal 9,5 protsendipunkti võrra suurem. Kolmas sektor (teenused) moodustas 2021. aastal Eestis keskmiselt 71,3% kogu SKP-st. Viljandi maakonnas moodustab tertsiaarsektori osakaal lisandväärtuses üle 50%, jõudes 2021. aastaks 54,2% ning nagu eelnevalt selgus, on see kõige kiiremini kasvav valdkond nii kogu Eestis kui Viljandi maakonnas.

Majandussektorite osatähtsus lisandväärtuses, %		2017	2018	2019	2020	2021
Kogu Eesti	Primaarsektor	2,8	2,4	2,7	2,3	2,3
	Sekundaarsektor	27,7	27,6	26,4	25,9	26,4
	Tertsiaarsektor	69,6	70,0	70,8	71,7	71,3
	Lisandväärtus kokku, %	100	100	100	100	100
Viljandi mk	Primaarsektor	14,3	10,3	10,7	9,7	9,9
	Sekundaarsektor	35,1	38,0	37,3	35,5	35,9
	Tertsiaarsektor	50,6	51,7	52,0	54,8	54,2
	Lisandväärtus kokku, %	100	100	100	100	100

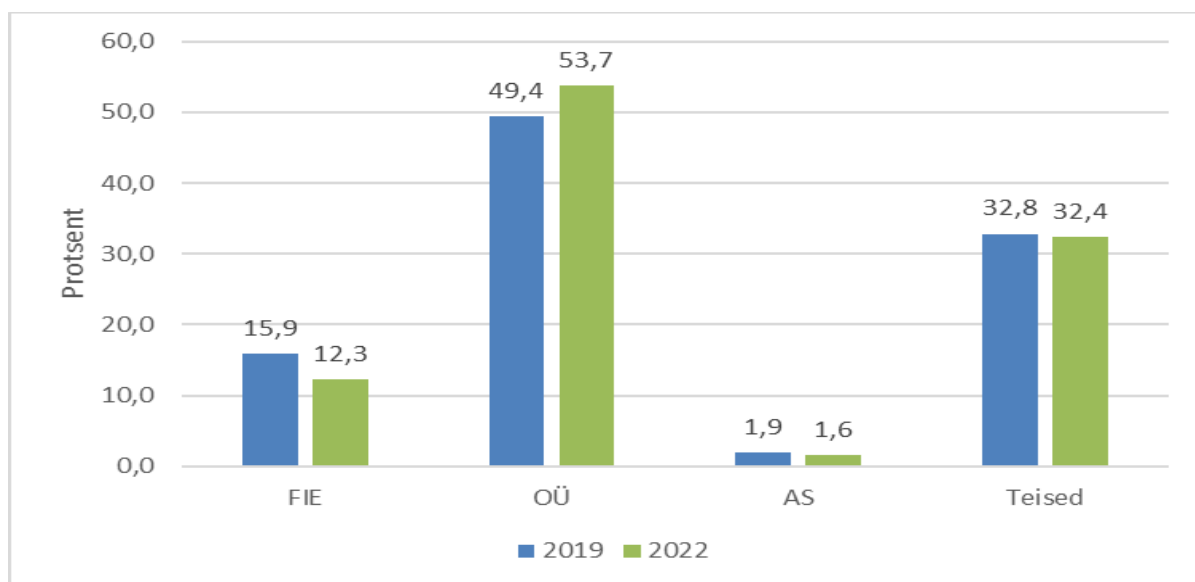
Tabel 5. Majandussektorite osatähtsus lisandväärtuses (%) Eestis ja Viljandi maakonnas aastatel 2017- 2021 (Allikas: Statistikaamet).

2. VILJANDI LINNA ETTEVÕTLUSE ÜLDINFORMATSIOON

Viljandi linna arengustrateegias 2035+ ja arengukavas 2022-2028 on eesmärgiks luua head eeldused ettevõtluse arenguks ja kasvuks, et Viljandi linn oleks ettevõtlik ning ettevõtlust toetav.

2.1. Ettevõtted õiguslike vormide alusel

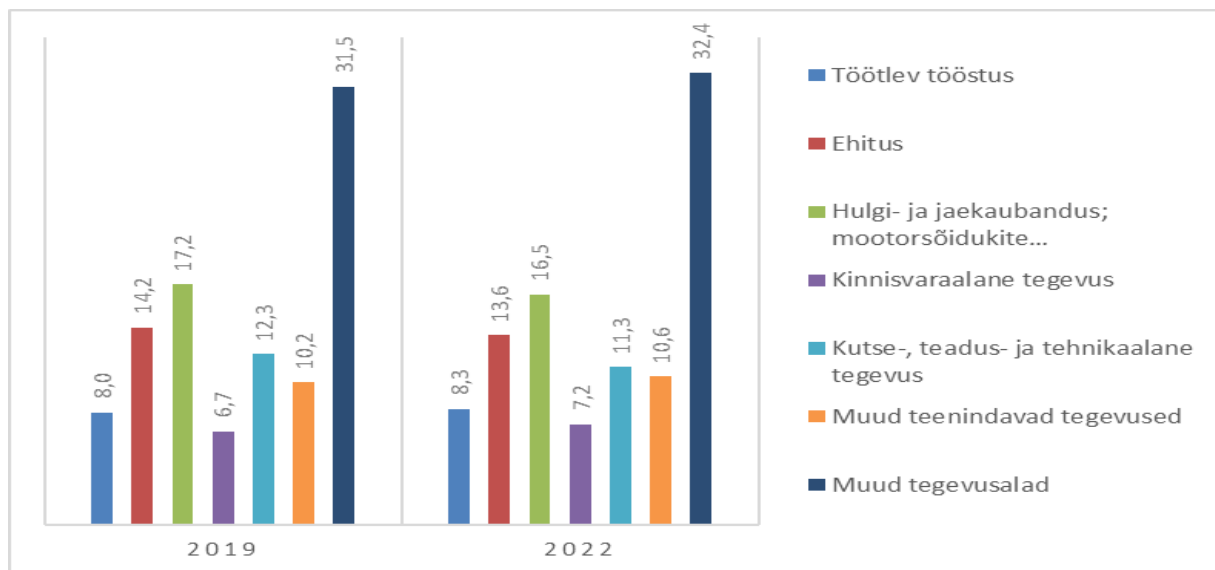
Viljandi linnas on 2023. aasta alguse seisuga kokku 2372 statistilisse profiili kuuluvat ettevõtet - see on 120 ettevõtet enam kui 2019. aastal. Neist 292 on füüsilisest isikust ettevõtjad, 1324 äriühingud ja 756 mittetulundusühingud ning sihtasutused. Võrreldes 2019. aastaga on füüsilisest isikust ettevõtjate arv kahanenud 65 ja äriühingute arv kasvanud 155 võrra (Tabel 6, Joonis 4). Viljandi linnas on registreeritud 38,9% maakonnas aktiivselt tegutsevatest ettevõtetest, mida sama seisuga oli kokku 6159.

Joonis 4. Viljandi linna ettevõtete jaotus õigusliku vormi järgi 2022. aastal (Allikas: Statistikaamet).

2.2. Peamised majandusharud ja tegevusalad

Viljandi linna ettevõtete tähtsaim majandusharu EMTAK 2008 järgi on hulgi- ja jaekaubandus ning mootorsõidukite ja mootorrataste remont, kuigi vaadeldavas perioodis on nende osakaal vähenenud 0,7 protsendipunkti (Joonis 5). Võrreldes 2019. aastaga on peamised majandusharud küll samad, kuid muudatused on toimunud osatähtsuses ning ettevõtlusharude mitmekesisuses. Töötleva tööstuse, kinnisvaraalse tegevuse ning muude teenindavate tegevuste osatähtsus on vähesel määral kasvanud, ülejäänud TOP 6-s nimetatud tegevusalad on kahanenud, kuid muutused ei ole olnud märkimisväärsed. Suurenenud on muude tegevusalade osakaal, sest uusi ettevõtteid on lisandunud peaaegu kõigi tegevusvaldkondade lõikes (Tabel 6, Joonis 5).

Joonis 5. TOP 6 ettevõtete tegevusalade jaotus aastatel 2019 ja 2022 (%) (Allikas: Statistikaamet).

Tegevusalad	2019		2022		+/- ettevõtete arv
	%	Ettevõtete arv	%	Ettevõtete arv	
Tegevusalad kokku	100	1526	100	1616	90
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	5,2	80	4,5	73	-7
Mäetööstus	0,4	6	0,3	5	-1
Töötlev tööstus	8,0	122	8,3	134	12
Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	0,5	7	2,0	33	26
Veevarustus; kanalisatsioon; jäätme- ja saastekäitlus	0,2	3	0,1	2	-1
Ehitus	14,2	216	13,6	220	4
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont	17,2	263	16,5	267	4
Veondus ja laondus	4,5	69	4,3	70	1
Majutus ja toitlustus	3,3	50	3,7	60	10
Info ja side	3,1	47	2,9	47	0
Finants- ja kindlustustegevus	0,8	12	1,5	24	12
Kinnisvaraalaane tegevus	6,7	102	7,2	116	14
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	12,3	187	11,3	183	-4
Haldus- ja abitegevused	3,9	60	3,7	60	0
Haridus	1,8	27	2,0	32	5
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	3,0	46	2,6	42	-4
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	4,8	73	4,7	76	3
Muud teenindavad tegevused	10,2	156	10,6	172	16

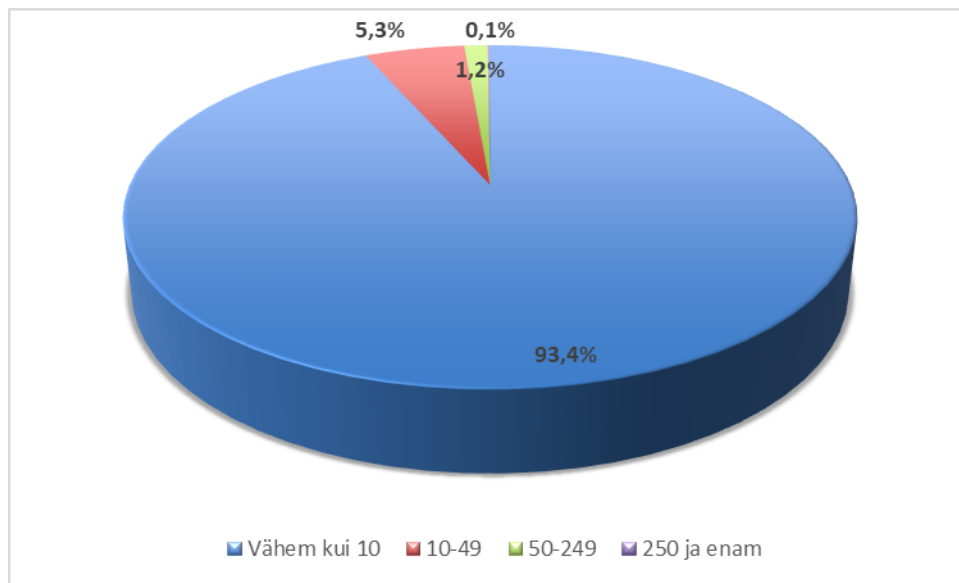
Tabel 6. Ettevõtete tegevusalade jaotuse võrdlus aastail 2019 ja 2022 (% ja ettevõtete arv) (Allikas: Statistikaamet).

2.3. Töötajate arv ettevõtetes

Enamik Viljandi linna ettevõtteid on alla 10 töötajaga mikroettevõtted ja nende arv on nelja aastaga kasvanud 7%. 10-49 töötajaga ettevõtteid on linnas kokku 85 (-11,5%) ning 50-249 töötajaga ettevõtteid on kokku 20, maakonna 2 üle 250 töötajaga ettevõtet asuvad samuti Viljandi linnas (Joonis 6, Tabel 7).

Töötajaid	2019	2020	2021	2022	Muutus, %
Vähem kui 10	1409	1461	1482	1509	7,1
10-49	96	89	85	85	-11,5
50-249	18	19	18	20	11,1
250 ja enam	3	2	3	2	-33,3
Kokku	1526	1571	1588	1616	5,9

Tabel 7. Töötajate arv ja selle muutus Viljandi linna ettevõttes aastatel 2019-2022 (Allikas: Statistikaamet).

Joonis 6. Viljandi linna ettevõtte töötajate arvu järgi 2022. a seisuga (Allikas: Statistikaamet).

2.4. Ettevõtlusaktiivsus

Ettevõtlusaktiivust Viljandi linnas aitab hinnata uute ettevõtete rajamise aktiivsus, sündinud, surnud ja majanduslikult aktiivsete ettevõtete arv (Tabel 8). Statistikaameti poolt kogutud andmetest nähtub, et kuigi aktiivsete ettevõtete arv on kasvanud, on ettevõtete loomulik iive võtnud suuna langusele nii Eestis tervikuna kui ka Viljandi maakonnas ja linnas.

Ettevõtlusaktiivsus		2017	2018	2019	2020	2021
Ettevõtete sündimäär, %	Eesti	11,9	12,4	11,2	12,2	3,1
	Viljandi maakond	10,8	12,4	10,7	11,4	0,6
	Viljandi linn	8,9	11,2	8,8	8,4	0,5
Ettevõtete surmamäär, %	Eesti	10,1	11,0	10,4	10,3	23,3
	Viljandi maakond	8,9	10,3	9,2	9,2	18,7
	Viljandi linn	7,7	8,8	8,7	8,1	17,9
Aktiivsete ettevõtete arv	Eesti	104 628	108 465	110 446	110 843	136 867
	Viljandi maakond	2588	2690	2727	2765	3275
	Viljandi linn	1295	1334	1342	1359	1563
Sündinud ettevõtete arv	Eesti	12 471	13 481	12 414	13 558	4 183
	Viljandi maakond	279	334	291	315	19
	Viljandi linn	115	149	118	114	8
Surnud	Eesti	10 616	11 945	11 502	11 395	31 952

ettevõtete arv	Viljandi maakond	230	277	250	253	613
	Viljandi linn	100	117	117	110	279

Tabel 8. Kogu Eesti, Viljandi maakonna ja linna ettevõtlusaktiivsust iseloomustavad näitajad perioodil 2017-2021 (Allikas: Statistikaamet).

Äriregistri andmetel kanti perioodil 2020 kuni 01.11.2023 registrisse kokku 947 uut Viljandi linna juriidilist isikut, neist 81 oli füüsilisest isikust ettevõtjad, 784 osaühingud, 2 aktsiaseltsid (2022. a Clevon AS ja 2023. a Clevon Investors AS), 30 usaldusühingud, 5 tulundusühistud, 44 mittetulundusühingud, lisaks 1 kohaliku omavalitsuse aktsiaselts (Viljandi Vallahaldus). Samal perioodil registreeritud ettevõtetest oli oma tegevuse 2023. a 1. novembriks lõpetanud ehk Äriregistrist kustutatud kokku 46 juriidilist isikut, neist 39 füüsilisest isikust ettevõtjat ning 7 osaühingut. Aastate võrdlusest on näha, et aastas keskmiselt sünnib Viljandi linnas 235 uut ettevõtet, kellest lõpetab tegevuse 11 ehk 4,7 % (Tabel 9).

	2020		2021		2022		2023 (10 kuud)	
	Registrisse kantud	Registrist kustutatud	Registrisse kantud	Registrist kustutatud	Registrisse kantud	Registrist kustutatud	Registrisse kantud	Registrist kustutatud
KOKKU	268	18	257	15	224	10	198	3
FIE	23	14	22	13	19	9	17	3
OÜ	210	4	226	2	192	1	156	0
AS	0	0	0	0	1	0	1	0
UÜ	23	0	1	0	1	0	5	0
TÜ	0	0	0	0	1	0	4	0
MTÜ	12	0	8	0	10	0	14	0

Tabel 9. Perioodil 2020 kuni 01.11.2023 Viljandi linnas sündinud ja surnud ettevõtted (Allikas: Äriregistri päring 01.11.2023).

Kõige enam ettevõtteid registreeriti sel perioodil ehituse valdkonnas (kokku 126 ettevõtet), millele järgnes hulgi- ja jaekaubanduse; mootorsõidukite ja mootorrataste remondi valdkond 88 ettevõttega, kinnisvaraala tegevus 62 ning majutus ja toitlustus 45 ettevõttega. Populaarne valdkond ettevõtete seas on ka finants- ja kindlustustegevus, kuhu registreeriti kokku 32 uut ettevõtet tegevusalal usaldusfondide, investeerimisfondide ja sarnaste finantsüksuste investeerimine võlakirjadesse, väärtpaberitesse jms finantsvahenditesse. Kutse-, teadus- ja tehnikaalaste tegevuste valdkonnas lisandus Viljandi linna 19 uut raamatupidamisega ning 21 ärinõustamise jm juhtimisalase nõustamisega tegelevat ettevõtet. Veondus ja laondus tegevusaladel registreeriti 18 ettevõtet, info ja side valdkonnas eristub tegevusaladest programmeerimine ning arvutialased konsultatsioonid kokku 21 uue ettevõtte kandega registrisse.

Kõige enam ettevõtteid suri muu teeninduse valdkonnas (juuksuri- ja muu iluteenindus) ehk 11 ettevõtet 46-st. Kusjuures ettevõtte surmaks ei loe Statistikaamet ettevõtte likvideerimist ühinemise, ülevõtmise, jagunemise või restruktureerimise tulemusena. Samuti ei loeta ettevõtte surmaks juhtumeid, kus momendil mittetegutsev ettevõtte taasalustab tegevuse kahe aasta jooksul pärast tegevuse peatamist. Seega tähendab ettevõtte surm enamasti äri ebaõnnestumist.

2.5. Ettevõtted algkapitali suuruse järgi

Minimaalne nõutav algkapital osaühingu puhul on 2 500 eurot ja aktsiaseltsi puhul 25 000 eurot. Valdaval osal Viljandi linnas registreeritud osaühingutest jääb osakapitali suurus 2500-3000 euro vahele. Ligi 2/3 piirkonnas registreeritud aktsiaseltsidel on aktsiakapital suurem kui 50 000 eurot. Viljandi linnas registreeritud suurima aktsia- või osakapitaliga ettevõtted, kelle algkapital on 50 000 eurot ja rohkem, on toodud alljärgnevas tabelis (Tabel 10).

Jrk nr	Registrikood	Ettevõtte nimi	Esmakande kuupäev	Aktisia- või osakapital (€)
1	16472103	Clevon AS	01.04.2022	2 969 777
2	16686123	Clevon Investors AS	01.03.2023	2 836 984
3	10185182	Aktsiaselts Viljandi Veevärk	30.01.1997	2 584 005
4	10763970	Aktsiaselts SIO INVESTMENTS	21.05.2001	1 812 396
5	11879082	FUTUUR FINANTS OSAÜHING	15.01.2010	1 200 000
6	10131803	Aktsiaselts Hansa Candle	16.12.1996	1 000 000
7	10340553	aktsiaselts Vivikoop	19.12.1997	766 800
8	10131766	Aktsiaselts Viljandi Metall	30.01.1997	766 800
9	12280755	SLEPNER OÜ	08.05.2012	702 500
10	11134413	OÜ Viljandi Energiabaas	20.09.2005	639 116
11	10052966	aktsiaselts Viljandi Aken ja Uks	15.07.1996	535 410
12	10104976	Osaühing Dold Puidutööstus	28.10.1996	511 280
13	10336540	Aktsiaselts DAN-EST TIMBER	12.12.1997	422 500
14	10106751	Aktsiaselts Hermseal	28.10.1996	319 500
15	14499629	Multidot OÜ	01.06.2018	250 000
16	10216238	Osaühing Viljandi KEK	17.07.1997	232 792
17	10106076	aktsiaselts Roger Puit	12.11.1996	217 294
18	10033087	aktsiaselts Mivar-Viva	30.04.1996	200 071
19	10296941	Aktsiaselts Viljandi Hambakliinik	23.10.1997	175 332
20	10899600	Aktsiaselts Vestman Energia	19.12.2002	165 245
21	10207682	osaühing Pleksor	06.05.1997	150 000
22	14720710	Vestman Metsatööd OÜ	09.05.2019	150 000
23	10250287	Paragon Sleep AS	29.08.1997	136 205
24	10021049	aktsiaselts ESRO	11.04.1996	130 000
25	10314018	Aktsiaselts Kolmeks	07.11.1997	128 000
26	12335042	OÜ FELLINI KOHVIK	28.08.2012	110 000
27	10530928	Osaühing Manderon	01.03.1999	105 380
28	10432953	OSAÜHING ENDU-INNI	24.04.1998	102 258
29	14475149	AS LandCredit	23.04.2018	100 000
30	10052156	Metsamaahalduse Aktsiaselts	21.06.1996	95 914
31	10250152	Osaühing Rael	27.08.1997	86 265
32	14060951	VAH Holdings OÜ	03.06.2016	84 000
33	11102136	osaühing RIVERPOINT	22.02.2005	83 654
34	10356212	osaühing Viljandi Täht	19.12.1997	76 692
35	10276200	Aktsiaselts ESPAK Viljandi	30.09.1997	70 016
36	14097635	Mobilus Fund Management OÜ	16.08.2016	65 000
37	10249769	aktsiaselts Electrum	22.08.1997	64 000
38	10657244	So Great Osaühing	11.04.2000	63 912
39	10694908	OÜ Auto 100 Rent	29.09.2000	61 355
40	10929085	Folk Auto OÜ	07.03.2003	60 876
41	16257405	OÜ Noble Woods	25.06.2021	53 539
42	10552054	Sveba-Dahlen Baltic OÜ	28.06.1999	50 000

Tabel 10. Suurima aktsia- või osakapitaliga ettevõtted Viljandi linnas (Allikas: Äriregistri päring 01.11.2023).

2.6. Ettevõtted müügitulu suuruse järgi

Vaatamata möödunud aasta majandust tabanud erinevatele kriisidele (sõda Ukrainas, energia- ja toorainekriis, kõrge inflatsioon jt) teenisid Äriregistrisse 2022. a majandusaastaruande esitanud 1816-st Viljandi linna ettevõttest 1465 ettevõtet müügitulu kokku 1 010 502 409 eurot, mis on 2020. aastaga võrreldes kasvanud 39,5% (Tabel 11).

	2020	2021	2022
Majandusaasta aruande esitanud ettevõtete arv	1526	1655	1816
Müügitulu teeninud ettevõtete arv	1224	1328	1465
Müügitulu kokku, EUR	724 261 308	828 412 387	1 010 502 409

Tabel 11. Viljandi linna ettevõtete majandusaastatel 2020-2022 teenitud müügitulu kokku (Allikas: Äriregistri päring 01.11.2023).

Võrdlusperioodil on suurimat müügitulu teenivate ettevõtete esikolmik püsinud muutumatuna: Scandagra Eesti Aktsiaselts (põhitegevusala valmissööda tootmine loomakasvatusele), aktsiaselts Viljandi Aken ja Uks (põhitegevusala puidust uste, akende, aknaluukide ja nende raamide tootmine (k.a väravad)) ning Viljandi Tarbijate Ühistu (põhitegevusala jaemüük spetsialiseerimata kauplustes, kus on ülekaalus toidukaubad, joogid ja tubakatooted) (Tabel 12). 2021. a uus tulija suurimat müügitulu teenivate ettevõtete esikümnesse oli Cleveron AS (põhitegevusala mujal liigitamata üldmasinate ja mehhanismide tootmine), 2022. aastal oli selleks aktsiaselts Roger Puit (põhitegevusala metsaraie).

TOP10	2020	2021	2022
1	Scandagra Eesti Aktsiaselts	Scandagra Eesti Aktsiaselts	Scandagra Eesti Aktsiaselts
2	aktsiaselts Viljandi Aken ja Uks	aktsiaselts Viljandi Aken ja Uks	aktsiaselts Viljandi Aken ja Uks
3	Viljandi Tarbijate Ühistu	Viljandi Tarbijate Ühistu	Viljandi Tarbijate Ühistu
4	aktsiaselts Eleväli	Aktsiaselts Kolmeks	Aktsiaselts Hansa Candle
5	Aktsiaselts Kolmeks	Aktsiaselts Hansa Candle	Aktsiaselts Kolmeks
6	Aktsiaselts Hansa Candle	Osaühing Dold Puidutööstus	Cleveron AS
7	Osaühing Dold Puidutööstus	Cleveron AS	Aktsiaselts VMT Tehased
8	Delux Production OÜ	Paragon Sleep AS	Paragon Sleep AS
9	Paragon Sleep AS	Aktsiaselts VMT Tehased	aktsiaselts Roger Puit
10	Aktsiaselts VMT Tehased	Delux Production OÜ	Osaühing Dold Puidutööstus

Tabel 12. Viljandi linna suurimat müügitulu teenivate ettevõtete esikümme majandusaastatel 2020-2022 (Allikas: Äriregistri päring 01.11.2023).

2.7. Tooteid ja teenuseid eksportivad ettevõtted

Oma tooteid ja teenuseid eksportivate Viljandi linna ettevõtete arv möödunud majandusaastal võrreldes 2020. aastaga on küll vähenenud 15 ettevõtte võrra, kuid ekspordi väärtus on kasvanud üle 96 miljoni euro ehk 48,2% (Tabel 13).

	2020	2021	2022
Eksportivate ettevõtete arv	147	128	132
Ekspordi koguväärtus, EUR	199 779 677	212 262 376	296 053 645

Tabel 13. Viljandi linna ettevõtete ekspordi näitajad majandusaastatel 2020-2022 (Allikas: Äriregistri päring 01.11.2023).

Toodete ja teenuste ekspordi sihtriikide valik hõlmab nii Euroopa Liitu kui ka sellest väljapoole jäävaid riike. Euroopa Liidu riikidest on kõige enam esindatud Eesti lähinaabrid Läti, Leedu, Soome ja Skandinaavia riigid, lisaks veel Saksamaa ning Poola. Väljapoole EL jäävatest riikidest on esindatud nii Ameerika Ühendriigid, Suurbritannia kui ka Hiina, 2022. aastaks on Venemaa ja Valgevenega kaubavahetus peaaegu lõppenud.

Ekspordi koguväärtuselt oli 2022. aastal kõige suurem eksportija Scandagra Eesti Aktsiaselts (78,3 mln eurot ehk 43% kogu müügitulust), peamisteks sihtriikideks Prantsusmaa, Soome ja Läti, kogu toodangu realiseerivad ekspordiks Cleveron AS ja Osaühing Dold Puidutööstus (Tabel 14).

TOP5	Müügitulu, EUR	Ekspordi müügitulu, EUR	Ekspordi osakaal müügitulust, %
Scandagra Eesti AS	182 163 000	78 334 000	43
AS Hansa Candle	32 763 638	31 061 613	95
AS Kolmeks	29 165 000	28 616 000	98
Cleveron AS	25 968 553	25 968 553	100
OÜ Dold Puidutööstus	20 079 242	20 079 242	100

Tabel 14. Viljandi linna ettevõtete ekspordi TOP5 2022. aastal (Allikas: Äriregistri päring 01.11.2023).

3. KOKKUVÖTE JA JÄRELDUSED

Viljandi linnas on 2023. aasta alguse seisuga kokku 2372 statistilisse profiili kuuluvat ettevõtet - see on 120 ettevõtet enam kui 2019. aastal. Viljandi linnas on registreeritud 38,9% maakonnas aktiivselt tegutsevatest ettevõtetest.

Ettevõtete tähtsaim majandusharu EMTAK 2008 järgi on hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont, kuigi perioodis 2019-2022 on nende osakaal vähenenud 0,7 protsendipunkti.

Enamik Viljandi linna ettevõtteid on alla 10 töötajaga mikroettevõtted ja nende arv on nelja aastaga kasvanud 7%. 10-49 töötajaga ettevõtteid on linnas kokku 85 (-11,5%) ning 50-249 töötajaga ettevõtteid on kokku 20, maakonna 2 üle 250 töötajaga ettevõtet asuvad samuti Viljandi linnas.

Kuigi aktiivsete ettevõtete arv on kasvanud, on ettevõtete loomulik iive võtnud suuna langusele nii Eestis tervikuna kui ka Viljandi maakonnas ja linnas. Äriregistri andmetel kanti perioodil 2020 kuni 01.11.2023 registrisse kokku 947 uut Viljandi linna juriidilist isikut, neist 81 oli füüsilisest isikust ettevõtjad, 784 osaühingud, 2 aktsiaseltsid, 30 usaldusühingud, 5 tulundusühistud, 44 mittetulundusühingud, lisaks 1 kohaliku omavalitsuse aktsiaselts. Aastas keskmiselt sünnib Viljandi linnas 235 uut ettevõtet.

Kõige enam ettevõtteid registreeriti perioodil 2020 kuni 01.11.2023 ehituse valdkonnas (kokku 126 ettevõtet), millele järgnes hulgi- ja jaekaubanduse; mootorsõidukite ja mootorrataste remondi valdkond 88 ettevõttega, kinnisvaraala tegevus 62 ning majutus ja toitlustus 45 ettevõttega. Kõige enam ettevõtteid suri muu teeninduse valdkonnas (juuksuri- ja muu iluteenindus) ehk 11 ettevõtet 46-st.

Valdaval osal Viljandi linnas registreeritud osaühingutest jääb osakapitali suurus 2500-3000 euro vahele. Ligi 2/3 piirkonnas registreeritud aktsiaseltsidel on aktsiakapital suurem kui 50 000 eurot.

Äriregistrisse tähtaegselt 2022. a majandusaastaruande esitanud 1816-st Viljandi linna ettevõttest 1465 ettevõtte müügitulu kokku oli 1 010 502 409 eurot, mis on 2020. aastaga võrreldes kasvanud 39,5%.

Oma tooteid ja teenuseid eksportivate Viljandi linna ettevõtete arv möödunud majandusaastal võrreldes 2020. aastaga on küll vähenenud 15 ettevõtte võrra, kuid ekspordi väärtus on kasvanud üle 96 miljoni euro ehk 48,2%. Toodete ja teenuste ekspordi sihtriikide valik hõlmab nii Euroopa Liitu kui ka sellest väljapoole jäävaid riike. Euroopa Liidu riikidest on kõige enam esindatud Eesti lähinaabrid Läti, Leedu, Soome ja Skandinaavia riigid, lisaks veel Saksamaa ning Poola. Väljapoole EL jäävatest riikidest on esindatud nii Ameerika Ühendriigid, Suurbritannia kui ka Hiina.